

1

Moteris sėdėjo viešbučio bare ir žiūrėjo į duris. Ji atrodė daili ir tvarkinga: balta palaidinė, už ausų užkišti plaukai. Moteris dirstelėjo į telefono ekraną, kuriame buvo įjungta žinučių programėlė, paskui vėl į duris. Kovo pabaiga, bare tylu, už lango jai iš dešinės į Atlantą leidosi saulė. Buvo keturios po septynių, paskui penkios, šešios. Trumpai, be didelio susidomėjimo ji apsižiūrėjo nagus. Po septynių aštuonios pro duris įžengė vyras. Jis buvo lieknas, tamsiaplaukis, siauro veido. Apsidairė, nužvelgė kitų nuolatinių svečių veidus, paskui išsitraukė telefoną ir dirstelėjo į ekraną. Moteris prie lango pastebėjo jį, bet tik žiūrėjo, nemėgindama patraukti dėmesio. Jie atrodė panašaus amžiaus, maždaug trisdešimties. Moteris palūkėjo, kol jis ją pamatė, ir priėjo.

Ar tu Alisa, paklausė jis.

Ta pati, atsakė ji.

Aš Feliksas. Atleisk, vėluoju.

Moteris maloniai atsakė: nieko tokio. Jis paklausė, ko ji norėtų išgerti, tada nuėjo prie baro užsakyti. Padavėja pasiteiravo, kaip jam sekasi, ir jis atsakė: gerai, o tau? Jis užsakė degtinės su toniku ir pintą lagero. Užuot nešęs toniko buteliuką prie stalo,

mikliai, įgudusiai sukėlėjo riešą ir susipylė gėrimą į stiklinę. Moteris prie staliuko laukdama pirštais stukseno į alaus padėkliuką. Vyrui įėjus į salę, ji pažvalėjo ir pagyvėjo. Pažvelgė pro langą į saulėlydį, tarsi jai būtų įdomu, nors anksčiau nekreipė į jį dėmesio. Kai vyras grįžęs pastatė gėrimus ir išteškė lašelį lagero, ji žiūrėjo, kaip alus greitai bėga bokalo šonu.

Sakei, ką tik atsikraustei. Tai tiesa?

Ji linktelėjo, sriubtelėjo savo gėrimo, nusilaižė viršutinę lūpą. Dėl ko, paklausė jis.

Kas dėl ko?

Na, žmonės retai čia atsikrausto. Jie daug dažniau kraustosi iš čia. Vargu ar atvykai dirbti, ką?

A. Ne, ne visai.

Jie žvilgtelėjo vienas į kitą ir tapo aišku, kad jis tikisi išsamesnio paaiškinimo. Jos išraiška pasikeitė, atrodė, kad ji bando priimti sprendimą. Galop draugiškai ir net šiek tiek sąmoksiškai šyptelėjo.

Na, ieškojau, kur išsikraustyti, ir tada išgirdau apie namą jūsų miesto pakrašty – viena mano draugė pažįsta šeimininkus. Pasirodo, jie šimtą metų mėgino jį parduoti ir galop ėmė ieškoti žmogaus, kuris laikinai jame pagyventų. Taigi pamaniau, kad būtų smagu apsistoti prie vandenyno. Tiesą sakant, apsisprendžiau daug negalvojusi. Hm... tai ir visa istorija, kitų priežasčių nėra.

Jis gėrė ir klausėsi. Regis, baigdama pasakojimą moteris šiek tiek sumišo – ji ėmė tankiau alsuoti ir nutaisė miną, lyg šaipytųsi iš savęs. Jis abejingai stebėjo ją, paskui pasidėjo stiklinę.

Aišku, tarė. O prieš tai gyvenai Dubline, tiesa?

Daug kur. Nemažai laiko praleidau Niujorke. Aš iš Dublino, regis, jau sakiau. Bet tik pernai grįžau iš Niujorko.

Ir ką ketini čia veikti? Ieškosi darbo ar kaip?

Ji delšė. Jis nusišypsojo ir, nenuleisdamas nuo jos akių, atsirėmė į atlošą.

Atleisk, kad tiek daug klausinėju, tarė jis. Noriu susidėlioti vaizdą.

Nieko tokio, viskas gerai. Tik, kaip matai, man nelabai sekasi atsakinėti.

Kuo dirbi? Tai jau paskutinis klausimas.

Moteris šyptelėjo, atrodė įsitempusi. Aš rašytoja, atsakė. Gal verčiau papasakok, kuo tu užsiimi?

A, mano darbas daug paprastesnis. Smalsu, ką rašai, bet nebeklausiu. Dirbu sandėlyje priemiestyje.

Ką ten darai?

Ką darau, susimąstęs pakartojo jis. Renku nuo lentynų užsakytas prekes, kraunu jas į vežimėlį ir vežu supakuoti. Nieko įdomaus.

Tau nepatinka?

Jėzau, aišku, ne. Nekenčiu to prakeikto sandėlio. Bet juk niekas nemoka pinigų už tai, ką mėgsti. Toks jau tas darbas. Jei būtų malonus, darytum nemokamai.

Ji šyptelėjo ir atsakė: taip, tu teigus. Dangus už lango jau temo, nameliuose ant ratų žiebėsi šviesos: šaltos druskos spalvos lauko lempos ir šiltesnės geltonos languose. Padavėja išėjo iš už baro ir skepeta ėmė šluostyti laisvus staliukus. Moteris vardu Alisa kelias sekundes stebėjo ją, paskui vėl pažvelgė į vyrą.

Tai kaip čia žmonės linksminasi, paklausė ji.

Taip pat, kaip visur kitur. Turim kelis barus. Balinoje, dvidešimt minučių kelio automobiliu, yra naktinis klubas. Žinoma, ir čia yra visokių pramogų, bet daugiau vaikams. Kaip suprantu, draugų čia nelabai turi?

Man rodos, tu pirmas žmogus, su kuriuo bendrauju nuo tada, kai atsikrausčiau.

Jis kilstelėjo antakius. Ar tu drovi, paklausė.

Ne man spręsti.

Jie pasižiūrėjo vienas į kitą. Ji nebeatrodė sutrikusi, tik tarsi nutolusi, o jis tyrinėjo jos veidą, lyg mėgindamas kažką sudėlioti iš detalių. Regis, po poros sekundžių nusprendė, kad pavyko.

Manau, taip, tarė jis.

Ji paklausė, kur jis gyvena, ir jis atsakė netoliese su draugais nuomojasis namą. Žiūrėdamas pro langą pridūrė, kad iš čia beveik matyti jo būstas – va ten, už kempingo. Jis užsikniaubė ant stalo, norėdamas jai parodyti, bet paskui nusprendė, kad vis dėlto per tamsu. Šiaip ar taip, netoliese, pridūrė. Kai jis palinko arčiau, jų žvilgsniai susitiko. Ji nuleido akis ir jis atsitiesdamas užgniaužė šypseną. Ji paklausė, ar čia gyvena ir jo tėvai. Jis atsakė, kad mama prieš metus išėjo, o tėvas „vienas Dievas žino kur“.

Tiesą sakant, jis veikiausiai kokiam nors Golvėjeje ar panašiai, pridūrė jis. Tikrai neatsidūrė Argentinoje. Tiesiog jau daug metų nesu jo matęs.

Užjaučiu dėl mamos, tarė ji.

Taip. Ačiū.

Tiesą sakant, ir aš senokai nemačiusi savo tėčio. Jis... nelabai patikimas.

Feliksas pakėlė galvą nuo stiklinės. O, pratarė, geria?

Mhm. Be to... supranti, prisigalvoja visokių istorijų.

Feliksas linktelėjo. Maniau, tai tavo darbas, pasakė.

Moteris nuo šios pastabos pastebimai išraudo. Vyrą, regis, tai nustebino ir netgi išgąsdino. Labai juokinga, tarė ji. Nesvarbu. Gal norėtum dar išgerti?

Netrukus jie užsisakė po trečią. Jis paklausė, ar ji turi brolių arba seserų, ir ji atsakė turinti jaunesnį brolių. Jis pasisakė irgi turįs brolių. Užbaigus trečią bokalą Alisos skruostai paraudo,

akys pasidarė stiklinės ir spindinčios. Feliksas atrodė lygiai taip pat, kaip išengęs į barą – nepasikeitė nei jo elgesys, nei balso tonas. Moteris vis daugiau dairėsi po salę ir domėjosi aplinka, o Feliksas įbedė į ją akis ir ėmė dar atidžiau stebėti. Ji linksmai pabarškino ledukus tuščioje stiklinėje.

Gal norėtum pamatyti, kur gyvenu, paklausė. Norėčiau pasipuikuoti, bet neturiu prieš ką. Žinoma, kada nors pasikviesiu draugų. Bet jie toli.

Niujorke.

Daugiausia Dubline.

Kur gyveni, paklausė jis. Galima nueiti pėsčiomis?

Be abejo. Tiesą sakant, ir turėsim eiti. Aš vairuoti negaliu, o tu?

Ir aš ne. Nenoriu rizikuoti. Bet teises turiu.

Mat kaip, sumurmėjo ji. Kaip romantiška. Norėtum dar ar jau einam?

Jis susiraukė išgirdęs klausimą ar klausimo formuluotę, ar žodį „romantiška“. Ji nežiūrėdama pasirausė rankinėje.

Gera, žygiuojam, kodėl gi ne, atsakė jis.

Ji pakilo ir ėmė vilktis smėlio spalvos lietpaltį su viena sagų eile. Jis žiūrėjo, kaip ji užsiraitoja rankovę, kad abi būtų lygios. Atsistojęs jis buvo tik vos vos už ją aukštesnis.

Toli, paklausė jis.

Ji žaismingai šyptelėjo. Gal apsigalvojai, paklausė. Jei pavargsi eiti, gali bet kada apsisukti ir palikti mane, aš prie to pripratusi. Turiu omeny, vaikščioti. Ne kad mane palieka. Galbūt ir prie to pripratusi, bet nepažįstamiems žmonėms nepuolu apie tai pasakoti.

Vyras į tai nieko neatsakė, tik linktelėjo, jo veidas buvo rimtas ir santūrus, tarsi per pastarąsias porą valandų jis jau būtų pastebėjęs šį jos asmenybės bruožą, šį polinkį būti „šmaikščiai“

bei iškalbingai ir nusprendęs nekreipti į jį dėmesio. Išeidamas jis atsisveikino su padavėja. Alisą, regis, tai nustebino, ji grįžtelėjo per petį, lyg norėdama dar sykį pamatyti tą moterį. Kai juodu išėjo ant šaligatvio, ji paklausė, ar jis ją pažįsta. Jiems už nugarų tyliai šniokštė bangos, buvo vėsu.

Tą darbuotoją, pasitikslino Feliksas. Taip, pažįstu. Šineida. O ką?

Ji stebėsis, ką čia veikei ir kodėl kalbėjaisi su manimi.

Feliksas abejingu balsu atsakė: manau, ji kuo puikiausiai supranta. Kur link suki?

Alisa susikišo rankas į lietpalčio kišenes ir ėmė kopti į kalvą. Regis, ji pajuto išūloką, provokuojamą jo toną, bet jos tai neišgąsdino, priešingai, dar labiau pakurstė.

Ar dažnai skiri čia pasimatymus, paklausė ji.

Jis turėjo paspartinti žingsnį, kad neatsiliktų. Keistas klausimas, atsakė.

Tikrai? Ko gero, esu keistuolė.

Ar tavo reikalas, kur skiriu pasimatymus, paklausė jis.

Žinoma, ne. Man tiesiog smalsu.

Jis lyg ir susimąstė, tada jau tyliau, nebe taip tvirtai pakartojo: taip, bet vis tiek nemanau, kad tai tavo reikalas. Po kelių sekundžių pridūrė: tai tu pasiūlei šį viešbutį. Šiaip priminiau. Aš niekada čia nevaikštau. Ir pasimatymų neskiriu. Patenkinta?

Gerai jau, patenkinta. Mane tik sudomino tavo pastaba, kad barmenė „kuo puikiausiai supranta“, ką mes čia veikiame.

Na, ji tikrai turėjo suprasti, kad mes pasimatyme, atsakė jis. Tai ir turėjau omeny.

Alisa neatsisuko į jį, bet pralinksinėjo, o gal jos linksmumas tapo kitoks. Tavęs neerzina, kai pažįstami mato tave susitikinėjantį su merginomis, paklausė ji.

Sakai, turėčiau gėdytis? Ne, aš dėl to nesuku galvos.

Visą likusį kelią pėdindami pakrantės gatve iki Alisos namų jie šnekėjosi apie Felikso socialinį gyvenimą, tiksliau, Alisa jo apie tai klausinėjo, o jis pamąstęs atsakydavo, abu turėjo kalbėti garsiau nei anksčiau, kad būtų išgirsti per bangų mūšą. Klausinėjamas jis nerodė nuostabos, mielai atsakinėjo, bet nesileido į ilgas šnekas, pateikdavo tik tiek informacijos, kiek buvo prašoma. Papasakojo daugiausia bendraujęs su pažįstamais iš mokyklos ir iš darbo. Abu šie ratai šiek tiek klojo vienas kitą, bet ne per daugiausia. Jis savo ruožtu nieko neklausinėjo, veikiausiai jį atbaidė jos drovumas atsakinėjant į anksčiau užduotus klausimus, o gal jam buvo nebeįdomu.

Štai čia, galiausiai pasakė ji.

Kur?

Ji atkabino baltus vartelius ir pasakė: čia. Jis sustojo ir pažvelgė į namą žaliame sode ant šlaito. Languose šviesa nedegė, fasadas skendėjo tamsoje, bet iš jo veido išraiškos buvo matyti, kad jis žino, kur atsidūrė.

Gyveni klebonijoje, paklausė.

O, nepagalvojau, kad žinai. Būčiau jau bare pasakiusi, tikrai nesistengiau būti paslaptinga.

Ji atidarė vartelius ir jis nusekė iš paskos, nenuleisdamas akių nuo aukščiau dunksančio ir į vandenyną žvelgiančio namo. Tam sus žalias sodas šlamėjo vėjyje. Ji lengvai nužingsniavo takeliu, paskui rankinėje ėmė ieškoti namų raktų. Jie kažkur žvangėjo, bet ji, regis, niekaip negalėjo rasti. Jis stovėjo ir tylėjo. Ji atsiprašė už gaišatį, įsijungė telefono žibintuvėlį, šalta pilka šviesa krito ir ant prieangio laiptų. Jo rankos buvo sukištos į kišenes. Radau, ištarė ji. Tada atrakino duris.

Prieangis buvo didelis, išklotas raudonų ir juodų plytelių raštais. Virš galvų kabojo spalvoto stiklo lempos gaubtas, ant grakštaus laibakiojo staliuko prie sienos stovėjo iš medžio iš-

drožta ūdra. Ji numetė raktus ant staliuko ir dirstelėjo į neskaidrų, dėmėtą veidrodį ant sienos.

Pati viena nuomojiesi šį namą, paklausė jis.

Žinau, atsakė ji. Suprantu, kad jis man gerokai per didelis. Bet gražus, tiesa? Nuomos jie iš manęs neima. Eime virtuvėn? Įjungsiu šildymą.

Jis nusekė ją koridoriais į erdvią virtuvę, kur palei vieną sieną rikiavosi spintelės, o prie kitos stovėjo valgomasis stalas. Virš kriauklės buvo langas su vaizdu į sodą už namo. Jai kažko ieškant spintelėje, jis sustojo tarpduryje. Ji atsigrėžė.

Jei nori, gali prisėsti, pasiūlė. Bet gali ir stovėti, jei tau labiau patinka. Išgersi vyno? Daugiau gėrimų ir neturiu. Aš tai pirmiausia norėčiau vandens.

Apie ką rašai? Jeigu esi rašytoja.

Ji suglumusi atsisuko. Jeigu, paklausė. Negi manai, kad meluoju? Jeigu jau meluočiau, sugalvočiau ką nors geresnio. Aš romanistė. Rašau knygas.

Ir iš to pragyveni?

Lyg pajutusi šio klausimo svarbą, ji dar kartą pasižiūrėjo į jį, tada vėl ėmė piltis vandens. Jis stebėjo ją, paskui atsėdo prie stalo. Kėdės buvo paminkštintos pagalvėlėmis iš raukto rudo audinio. Viskas atrodė labai švaru. Jis smiliaus galu patrynė glotnų stalviršį. Ji pastatė priešais jį stiklinę vandens ir įsitaisė ant vienos iš kėdžių.

Esi čia buvęs, paklausė ji. Nes namą žinojai.

Ne, tik prisimenu jį iš vaikystės, kai gyvenau centre. Šeiminkų nepažinojau.

Aš pati jų nelabai pažįstu. Pagyvenusi pora. Moteris lyg ir dailininkė.

Jis linktelėjo, bet nieko nesakė.

Jei nori, pravesiu ekskursiją, pasiūlė ji.

Jis toliau tylėjo, šįkart net nelinktelėjo. Regis, jos tai netrikdė, gal net patvirtino įtarimus. Galop ji prabilo tuo pačiu šaltu, bemaž pašaiptu balsu.

Turbūt tau atrodo, kad aš kuoktelėjusi, nes gyvenu čia vienui viena, tarė ji.

Nemokamai, paklausė jis. Eina šikt, būtum kuoktelėjusi, jei atsisakytum. Jis nė kiek nesidrovėdamas nusižiovavo ir pažvelgė pro langą ar, tiksliau, į langą, nes lauke jau buvo tamsu ir stiklas tik atspindėjo kambarį. Kažin, kiek čia miegamųjų? Šiaip smalsu, tarė jis.

Keturi.

Kur tavo?

Išgirdusi tokį netikėtą klausimą ji dar kelias sekundes įdėmiai stebėjosi į savo stiklinę, tada pažvelgė jam į akis. Antrame aukšte, atsakė. Jie visi antrame. Nori, kad parodyčiau?

Kodėl gi ne, atsakė jis.

Jie pakilo nuo stalo. Antro aukšto laiptų aikštelėje buvo patiestas turkiškas kilimėlis su pilkais kutais. Alisa stumtelėjo savo kambario duris ir įjungė nediduką toršerą. Kairėje stovėjo didelė dvigulė lova. Grindlentės buvo plikos, židinyje priė sienos apklijuotas miško žalumo plytelėmis. Dešinėje didelis erkerinis langas žvelgė į jūrą, į tamsą. Feliksas priėjo prie lango ir prisikišo prie stiklo, kad jo šešėlis užtamsintų šviesos atspindžius.

Dieną turėtų būti gražus vaizdas, pasakė.

Alisa tebestovėjo prie durų. Taip, jis nuostabus, patvirtino. Tiesą sakant, vakare dar nuostabesnis.

Jis nusigręžė nuo lango ir, Alisai stebint, vertinamai apžiūrėjo kambarį.

Labai gražu, padarė išvadą. Jaukus kambarys. Ar čia gyven-dama rašysi knygą?

Turbūt pabandyčiau.

Ir apie ką tavo knygos?

A, ką aš žinau, atsakė ji. Apie žmones.

Truputį miglota. Apie kokius žmones rašai? Apie tokius, kaip tu?

Ji ramiai pažvelgė į jį, lyg norėdama kažką pasakyti: galbūt, kad supranta jo žaidimus ir gal net leis jam laimėti, jeigu tik jis gražiai žais.

Kokia aš tau atrodau, paklausė ji.

Ramus ir atsainus jos žvilgsnis jį kažkodėl sutrikdė ir jis greitai, spigiai nusijuokė. Nagi, nagi, sumurmėjo. Susipažinom vos prieš porą valandų, dar nesusidariau apie tave nuomonės.

Tikiuosi, praneši, kai susidarysi.

Galbūt.

Ji dar kelias sekundes stovėjo kambaryje visiškai nejudėdama, o jis šiek tiek pasivaikščiojo, vaizduodamas, kad apžiūrinėja daiktus. Abu suprato, kas bus toliau, nors nė vienas nebūtų galėjęs pasakyti, iš kur žino. Ji abejingai laukė, kol jis žvalgėsi. Galiausiai, turbūt nebeturėdamas jėgų atidėlioti to, kas neišvengiama, jis padėkojo ir išėjo. Ji palydėjo jį žemyn iki pusės laiptų, paskui stovėjo ir žiūrėjo, kaip jis išeina pro duris. Tai buvo vienas tų atvejų, kai abu jautėsi blogai ir nė vienas aiškiai nesuprato, kodėl vakaras baigėsi taip nesėkmingai. Viena likusi ant laiptų ji atsigręžė į aikštelę viršuje. Pasekęs jos žvilgsnį būtum pamatęs, kad miegamojo durys liko praviros ir pro turėklų stulpelius baltuoja ruoželis sienos.

2

Brangioji Eilina, taip ilgai laukiau, kol atsakysi į paskiausią mano elektroninį laišką, kad net – įsivaizduoji?! – nesulaukusi pati sėdau rašyti. Galiu pasiteisinti tuo, kad pririnkau per daug medžiagos ir jeigu dar delsiu, pradėsiu užmiršti. Žinok, susirašinėjimas man yra būdas laikytis įsikibus gyvenimo, dėmėtis dalykus ir taip išsaugoti šį tą iš mano – šiaip beveik bevertės ar net visiškai bevertės – egzistencijos šioje greitai išsigimstančioje planetoje... Šią pastraipą įtraukiau daugiausia tam, kad pasijustum kalta, jog iki šiol neatrašei, ir kitą kartą tai padarytum greičiau. Beje, kuo užsiimi, jei jau nerašai man laiškų? Tik nesakyk, kad dirbi.

Man galva svaigsta pagalvojus, kokią nuomą moki Dubline. Ar žinai, kad šiuo metu ten brangiau nei Paryžiuje? Atsiprašau, bet Dublinui stinga to, ką turi Paryžius. Viena bėda ta, kad Dublynas yra plokščias – tiesiogine topografine prasme, – todėl viskas vyksta viename lygmenyje. Kiti miestai turi metro tinklus, suteikiančius gylio, stačias kalvas ir aukštus dangoraižius, o Dubline tėra žemi pilki kresni namai ir gatvėmis riedantys tramvajai. Čia nėra kiemelių ir sodų ant stogų kaip žemyninėje Europos dalyje. Šie bent jau suskaidytų paviršių – jeigu ne ver-

tikaliai, tai bent jau menamai. Ar kada nors apie tai susimąstei? Jeigu ne, veikiausiai vis tiek pastebėjai pašąmoningai. Dubline sunku aukštai pakilti arba žemai nusileisti, sunku pasiklysti ar pamesti kitus žmones, sunku suvokti perspektyvą. Galima pamanyti, kad tai demokratiškas miestas – juk viskas vyksta akis į akį, turiu omeny, visi lygūs. Taip, čia niekas nežiūri į tave iš aukšto. Tačiau absoliučiu valdovu tampa dangus. Niekas jo neskrodžia, neskaido į reikšminius vienetus. Galbūt priminsi Smailę – sutinku, Smailė, beje, ploniausias iš visų įmanomų trikdžių, styro it kokia liniuotė, pabrėžianti visų kitų didingų pastatų menkumą. Absolūtus dangaus viešpatavimas čionykščius gyventojus veikia blogai. Niekas niekada neužstoja dangaus. Jis lyg koks *memento mori*. Norėčiau, kad kas nors jame prakirstų skylę.

Pastaruuju metu mąstau apie dešiniojo sparno politiką (argi ne visi apie tai mąsto?) ir kodėl konservatizmas (socialinė jėga) siejama su plėšriu rinkos kapitalizmu. Juk jų ryšys nėra akivaizdus, bent jau man, kadangi rinkta nieko neišsaugo ateičiai, bet ryja visus esamo socialinio kraštovaizdžio aspektus ir šalina juos jau netekusius prasmės ir atminties, virtusius transakcijomis. Kuo gi šis vyksmas primena „konservavimą“? Man dar dingtelėjo, kad „konservatizmo“ idėja pati savaime yra klaidinga, nes nieko negali išsaugoti – juk laikas juda tik viena kryptimi. Ši mintis tokia paprasta, kad iš pradžių ją apmąščiusi pasijutau nepaprastai protinga, o paskui ėmiau svarstyti, ar tik nesu paskutinė kvailė. Bet ar supranti, ką noriu pasakyti? Mes nieko negalime išsaugoti, ypač tarpusavio santykių, nepakeitę tų dalykų prigimties, bent iš dalies neiškraipę jų sąveikos su laiku. Tik pažiūrėk, kaip konservatizmas elgiasi su gamta: užuot ją saugojęs, išnaudoja, plėšia ir naikina, „nes visada taip darėme“. Deja, kaip tik dėl to mūsų Žemė nebėra kokia buvusi. Ko gero,

pamanyti, kad mano idėjos labai elementarios ir gal net sakysi, kad negebu samprotauti. Tačiau tai tik abstraktūs pamąstymai, kuriuos turėjau užrašyti ir kuriuos tau (norom ar nenorom) tenka skaityti.

Šiandien buvau vietinėje krautuvėlėje, nusipirkau šio to pietums, ir staiga apėmė keistų keisčiausias jausmas – netikėtai suvokiau, koks neįtikėtinas šis gyvenimas. Supranti, pagalvojau apie visus kitus Žemės gyventojus, apie tai, kad dauguma jų mūsų akimis gyvena baisiame skurde – tokių krautuvių jie net nėra matę ir nėra įkėlę į jas kojos. Tačiau jie savo darbu visa tai išlaiko! Jų dėka gyvename taip, kaip gyvename! Jų dėka turime įvairiausių limonadų plastikiniuose buteliuose, supakuotų pietų rinkinių, saldumynų sandariuose maišeliuose ir parduotuvių kepyklose keptų duonos gaminių. Tai yra viso sunkaus pasaulio triūso, viso sudeginto iškastinio kuro, viso fizinio darbo kavos ūkiuose ir cukranendrių plantacijose kulminacija. Viskas tik dėl šito! Dėl šios visą parą dirbančios krautuvėlės! Net galva sukasi apie tai galvojant. Klausyk, man iš tiesų pasidarė bloga. Tarsi staiga būčiau prisiminusi, kad mano gyvenimas tėra televizijos laidos dalis ir kad kasdien žmonės žūsta, stengdamiesi sukurti šią laidą, kad jie mirtinai sutraiškomi – vaikai, moterys – vien tam, kad aš galėčiau pasirinkti vieną iš įvairių pietų variantų, suvyniotų į daugybę vienkartinio plastiko sluoksnių. Štai dėl ko jie mirė – štai koks buvo tas didysis eksperimentas. Maniau, apsigėmsiu. Žinoma, toks jausmas negali ilgai tęstis. Galbūt dar šiandien jausiuosi prastai, gal net visą likusią savaitę; na ir kas? Vis vien turėsiu pirktis pietus. Ir jei nerimauji dėl manęs, žinok: nusipirkau tuos pietus.

Dar papasakosiu apie kaimo gyvenimą ir atsiveikinsiu. Namas beprotiškai didelis ir sakytum turi įprotį netikėtai kurti naujus, iki tol nematytus kambarius. Be to, jis šaltas ir kai kur

drėgnas. Iki anksčiau minėtos krautuvėlės dvidešimt minučių pėsčiomis; toks jausmas, kad didžiąją laiko dalį pravaikštau pirmyn atgal pirkti to, ką prieš tai užmiršau. Ko gero, tai labai ugdo charakterį, ir kai mes vėl susitiksim, būsiu virtusi nuostabiu žmogumi. Maždaug prieš dešimt dienų buvau pasimatyme su žmogumi, dirbančiu prekių sandėlyje, – aš jam siaubingai nepatikau. Atvirai kalbant (visada kalbu atvirai), manau, kad nebemoku bendrauti. Bijau net pagalvoti, kokias grimasas nutaisiau, stengdamasi atrodyti kaip žmogus, nuolat bendraujantis su kitais. Netgi rašydama laišką jaučiuosi šiek tiek nutolusi ir atsieta nuo savęs. Vienas Rilke's eilėraštis baigiasi taip: „Jei kas dabar benamis – liks ilgai toks. Jei vienišas – ilgai dar vienas bus: budės, skaitys, rašys ilgiausius laiškus ir neramus tuščiom alėjom klaidžios, kai vėjai neš, blaškys rudens lapus.“* Nesugalvočiau, kaip geriau apibūdinti dabartinę mano būklę, tik kad dabar balandis ir vėjas neblaško lapų. Taigi atleisk už „ilgiausią laišką“. Tikiuosi, atvažiuosi manęs aplankyti. Myliu, myliu, myliu ir visada mylėsiu. Alisa.

* Vertė Henrikas Nagys. Cituojama iš: Rainer Maria Rilke. Poezija. Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 1996.